

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

M.e.r. bij Omgevingsvisie De Bilt

projectnummer 0466809.100
definitief revisie v4
5 oktober 2021

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

M.e.r. bij Omgevingsvisie De Bilt

projectnummer 0466809.100

definitief revisie v4
5 oktober 2021

Auteurs

J. (Jennifer) BréchetEAU

Opdrachtgever

Gemeente De Bilt
Soestdijkseweg Zuid 173
3721 AB Bilthoven

Gecontroleerd:

K. Spillekom

datum	beschrijving	vrijgave
5 oktober 2021	definitief	T. Artz

Inhoudsopgave

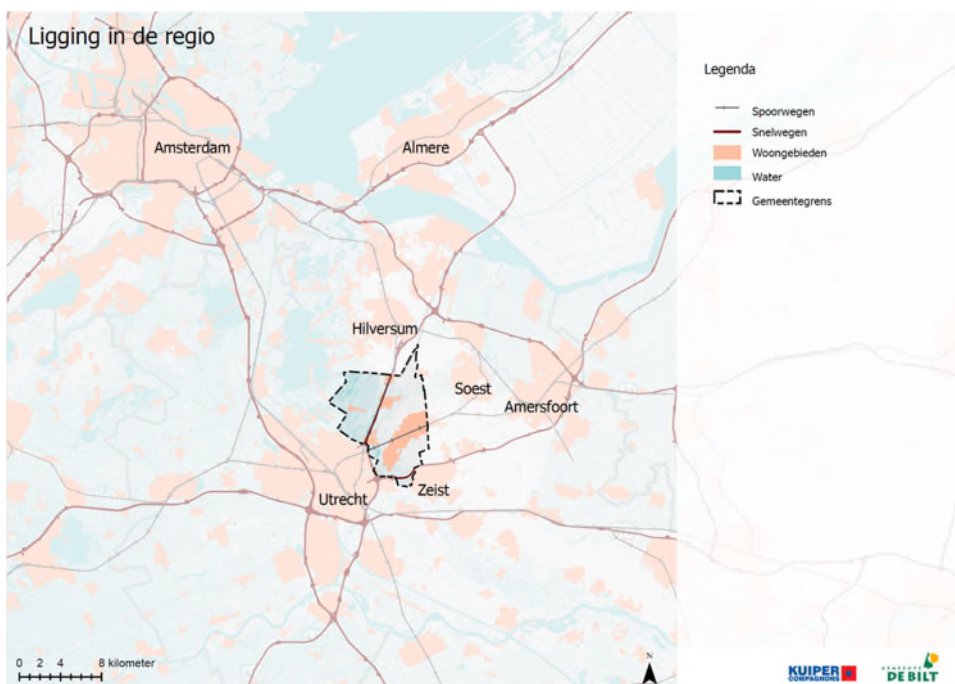
Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	De m.e.r.-procedure	1
1.3	De Notitie Reikwijdte en Detailniveau	3
1.4	Leeswijzer	3
2	De Omgevingsvisie De Bilt	4
2.1	Wat is een Omgevingsvisie?	4
2.2	Het proces van de Omgevingsvisie	4
2.3	Wisselwerking met het MER	5
3	Te onderzoeken vergezichten	7
3.1	Voorlopige koers	8
3.2	Kenmerken van de te toetsen vergezichten	10
4	Aanpak van het MER	15
4.1	Reikwijdte van het MER	15
4.2	Detailniveau van het MER	15
4.3	MER deel A	16
4.4	MER deel B	18
4.5	Afronding m.e.r.-procedure	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente De Bilt werkt aan het opstellen van een Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie schetst op hoofdlijnen de gewenste toekomstige koers voor de fysieke leefomgeving. Daarmee stelt de gemeente belangrijke richtinggevendende kaders voor toekomstige ontwikkelingen.

Figuur 1-1: Ligging gemeente De Bilt in de regio (Bron: Basisanalyse, 2021).

Omdat de Omgevingsvisie De Bilt kaders stelt voor toekomstige ontwikkelingen die gevolgen kunnen hebben voor de leefomgeving, doorloopt de gemeente de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.). De eerste formele stap in deze procedure is deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Deze notitie beschrijft de onderzoeksaanpak waarmee het milieubelang van de fysieke leefomgeving wordt gewogen bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie van De Bilt.

1.2 De m.e.r.-procedure

In de Wet milieubeheer is vastgelegd dat kaderstellende plannen voor (mogelijk) m.e.r.-plichtige activiteiten de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.)¹ doorlopen moet worden. Het

¹ Het is gebruikelijk de afkortingen (de) m.e.r. en (het) MER te gebruiken. De afkortingen m.e.r. met kleine letters en puntjes ertussen staan voor de volledige procedure, de milieueffectrapportage. MER met hoofdletters, zonder puntjes staat voor het milieueffectrapport.

doel van de m.e.r. is het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming mee te nemen. De Omgevingsvisie is kaderstellend² en is daarom plan m.e.r.-plichtig.

Voor het opstellen van het MER worden vijf procedurestappen doorlopen. De stappen worden in deze paragraaf verder toegelicht. Voor de aanpak van dit MER bij het opstellen van de omgevingsvisie wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

1. Opstellen NRD en openbare kennisgeving

Als eerste stap van de m.e.r. procedure is deze NRD opgesteld. Na de vaststelling door het college van burgemeesters en wethouders wordt de NRD gepubliceerd.

2. Terinzagelegging NRD en advieswinning

Gedurende de periode dat de Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter inzage ligt kan eenieder schriftelijk een zienswijze bij het college van burgemeester en wethouders naar voren brengen.

In de zienswijzeperiode wordt ook advies gevraagd aan de ketenpartners van de gemeente. Dit zijn de naastliggende gemeenten, Provincie Utrecht, de Veiligheidsregio Utrecht, de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU), Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD), het waterschap Amstel, Gooi en Vecht, het waterschap Vallei en Veluwe, het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en overige stakeholders die zij relevant achten.

3. Opstellen MER

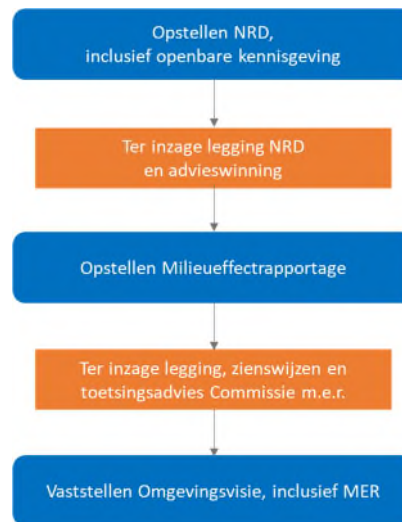
De reacties en adviezen worden gebruikt bij het opstellen van het MER. Het opstellen van het MER loopt parallel aan het opstellen van de Omgevingsvisie.

4. Terinzagelegging MER, zienswijzen en toetsingsadvies Commissie m.e.r.

Het MER wordt als bijlage bij de ontwerp-Omgevingsvisie ter inzage gelegd. Eenieder kan hierop dan wederom een reactie geven. Ook de voor de NRD benaderde en betrokken partijen wordt gevraagd om een reactie. Daarnaast geeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) in deze fase een toetsingsadvies op het MER³. Hiermee wordt de m.e.r.-procedure afgerond.

5. Vaststellen Omgevingsvisie, inclusief MER

De resultaten van de terinzagelegging worden door de gemeente De Bilt bij de vaststelling van Omgevingsvisie betrokken.

² Het op hoofdlijnen vaststellen van beleid en aangeven van de grenzen waarbinnen bestuurlijk bevoegdheden mogen worden uitgevoerd is kaderstellend.

³ Er is gekozen om de Commissie m.e.r. niet tijdens de NRD-fase, maar enkel tijdens de terinzagelegging van het MER om een toetsingsadvies te vragen.

1.3 De Notitie Reikwijdte en Detailniveau

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) beschrijft op hoofdlijnen wat in de m.e.r. wordt onderzocht (reikwijdte) en op welke wijze dit onderzoek uitgevoerd wordt (detailniveau).

Reikwijdte

De reikwijdte van de m.e.r. kan gezien worden als de afbakening van het onderzoek. Welke thema's/onderwerpen worden meegenomen in de m.e.r.? Wat is de planhorizon van het onderzoek? De m.e.r. hanteert hierbij dezelfde reikwijdte als die van de Omgevingsvisie. De thema's die in de Omgevingsvisie opgenomen worden, krijgen ook een plaats in de m.e.r..

Detailniveau

Het detailniveau zegt iets over de wijze waarop het onderzoek uitgevoerd wordt, bijvoorbeeld kwantitatief onderzoek door middel van (model)berekeningen of kwalitatief onderzoek op basis van beschikbare data en *expert judgement*. Ook hiervoor geldt dat de m.e.r. aansluit bij het detailniveau van de Omgevingsvisie.

1.4 Leeswijzer

Deze NRD beschrijft de uitgangspunten en de onderzoeksaanpak voor de m.e.r.-procedure voor de Omgevingsvisie De Bilt. De NRD is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft het proces van de Omgevingsvisie en de wisselwerking met het MER.
- Hoofdstuk 3 beschrijft de te onderzoeken vergezichten in het MER.
- Hoofdstuk 4 beschrijft de onderzoeksmethodiek voor het MER.

2 De Omgevingsvisie De Bilt

2.1 Wat is een Omgevingsvisie?

Met de invoering van de Omgevingswet worden nieuwe instrumenten voor de ruimtelijke ordening geïntroduceerd. Eén van de instrumenten van deze nieuwe wet is de Omgevingsvisie, de vervanger van de structuurvisie en (gedeeltelijk) van thematische visies en beleidsplannen. Een Omgevingsvisie is een integrale visie waarin de betreffende overheid de strategische hoofdkeuzes van beleid, gericht op de fysieke leefomgeving, voor de langere termijn opneemt. Veelal zijn gemeentelijke beleidskaders nu gericht op één of enkele onderdelen van de ruimtelijke ordening. Een Omgevingsvisie heeft echter betrekking op *alle* aspecten van de fysieke leefomgeving, aansluitend bij de reikwijdte van de Omgevingswet. Hier gaat het om integraal beleid op het gebied van milieu, mobiliteit, gezondheid, wonen, economie, veiligheid, landschap, natuur, energie, bodem, water en klimaatadaptatie. De integrale benadering betekent ook dat een Omgevingsvisie geen optelsom is van losse beleidsvisies van verschillende domeinen. Gemeenten hebben de verplichting om uiterlijk in 2024 een Omgevingsvisie te hebben vastgesteld die voldoet aan de eisen die de Omgevingswet stelt.

De Omgevingsvisie in de Omgevingswet

Volgens de Omgevingswet bevat een Omgevingsvisie:

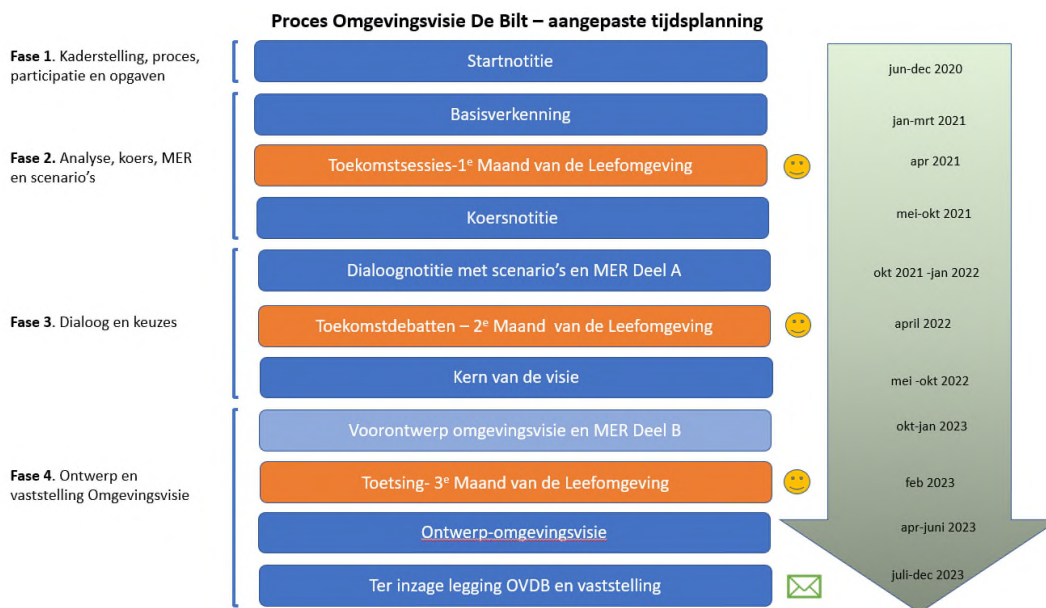
- Een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
- De hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied.
- De hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

2.2 Het proces van de Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie van de gemeente De Bilt wordt opgesteld met ondersteuning van bureau KuiperCompagnons. In september 2020 is begonnen met de eerste fase van de Omgevingsvisie, namelijk de kaderstelling van het proces, de participatie en het in beeld brengen van de meest relevante opgaven voor de gemeente. Dit alles is vastgelegd in de Startnotitie Omgevingsvisie De Bilt 2040 die is vastgesteld door de gemeenteraad op 17 december 2020. Daarna is er een inventarisatie gemaakt van vigerend beleid, trends en ontwikkelingen en de actuele situatie in De Bilt (een zogeheten Basisverkenning).

In [Figuur 2-1](#) is het proces voor de Omgevingsvisie weergegeven. Het streven is dat begin 2023 het Voorontwerp-omgevingsvisie gereed is.

Figuur 2-1: Visievormingsproces Omgevingsvisie gemeente De Bilt (Bron: Gemeente De Bilt, 2021).

Participatie

Het opstellen van de Omgevingsvisie is niet enkel een taak van de gemeente, dit is een gezamenlijke opgave voor inwoners, partners en overige belanghebbenden. Participatie is dan ook een belangrijk onderdeel van het visievormingsproces voor de Omgevingsvisie De Bilt 2040. Aan de participatie wordt onder andere invulling gegeven middels drie grote participatieronden in de zogeheten Maanden van de Leefomgeving. Tijdens de eerste maand, die in april 2021 heeft plaatsgevonden, zijn o.a. zes bewonersavonden ‘in’ de verschillende kernen (digitaal), een stakeholderbijeenkomst (digitaal) en een website enquête gehouden en jongeren bevroegd. Tijdens deze participatiemomenten zijn zoveel mogelijk ideeën opgehaald en inzichten verkregen in de knelpunten, wensen en dromen die inwoners en belanghebbenden hebben over hun leefomgeving.

Op basis van de eerste Maand van de Leefomgeving zijn vier zogeheten vergezichten geformuleerd. In het ‘Toekomstdebat’ worden deze vergezichten weer voorgelegd aan de inwoners, belanghebbenden en raad om zo verder invulling te geven aan het participatieproces. Daarnaast zijn de vier vergezichten de input voor de effectbeoordelingen op milieu in het MER.

2.3 Wisselwerking met het MER

In het proces is veel ruimte gemaakt voor een goede wisselwerking tussen het MER en de Omgevingsvisie. In Figuur 2-2 is deze wisselwerking schematisch weergegeven.

Figuur 2-2: Schematische weergave van de wisselwerking tussen de Omgevingsvisie en het MER.

Een belangrijke basis voor het MER en de Omgevingsvisie is een integrale nulmeting van de huidige staat van de fysieke leefomgeving en de trends. Deze informatie is inzichtelijk gemaakt in de reeds opgestelde Basisverkenning. Omdat de nulmeting voor zowel de Omgevingsvisie als ook het MER relevant is, is besloten de Basisverkenning zo op te stellen dat deze voor beide producten als nulmeting kan worden gebruikt.

Op basis van de Basisverkenning en de eerste Maand van de Leefomgeving zijn verschillende potentiële vergezichten ontwikkeld in de Koersnotitie. In het MER (Deel A) worden deze vergezichten beoordeeld op de potentiële effecten die deze hebben op de fysieke leefomgeving in brede zin.

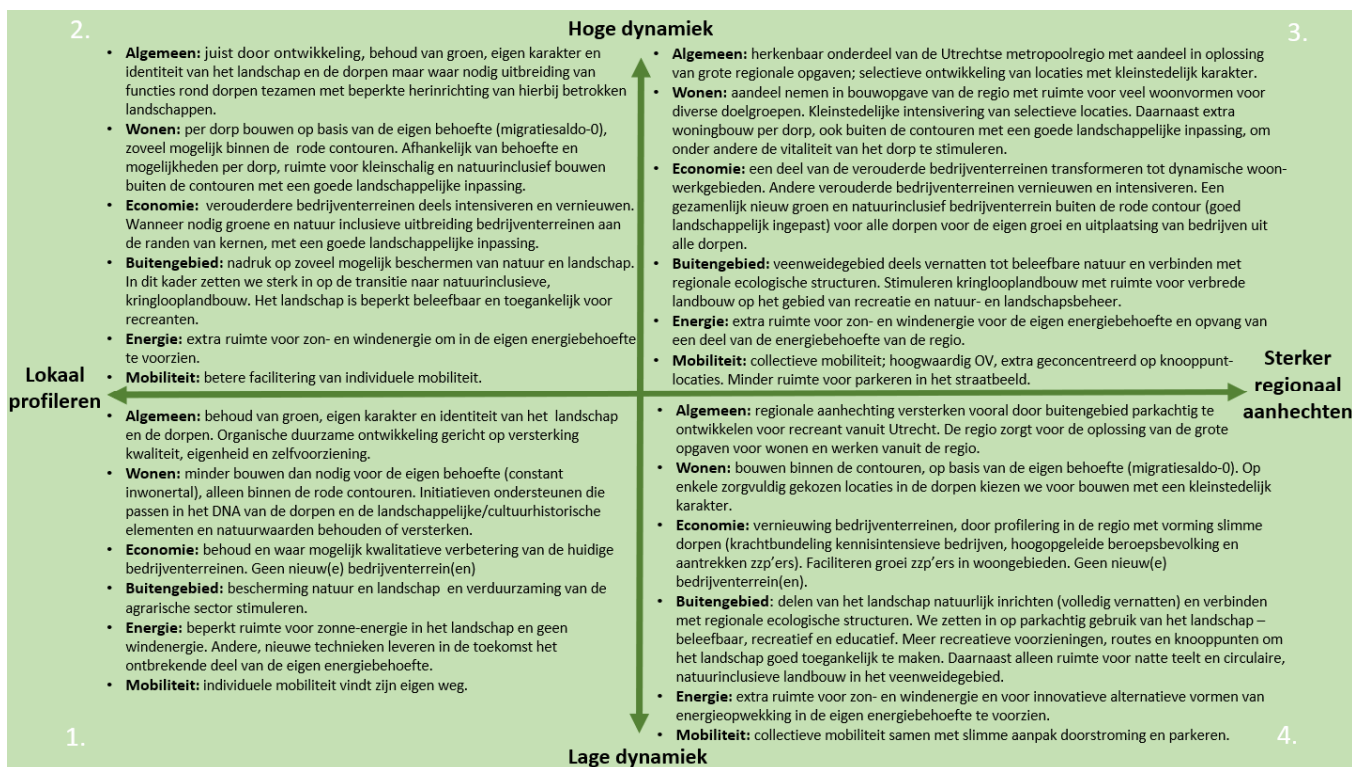
Na de beoordeling van de vergezichten worden de strategische keuzes voor een integrale overkoepelende koers gemaakt. Dit wordt de Kern van de Visie genoemd. In het MER volgt vervolgens een integrale effectbeoordeling op de Kern van de Visie. Ook worden aanbevelingen gegeven over de wijze waarop het omgevingsbelang verder kan worden meegewogen bij de uitwerking en actualisatie van de Omgevingsvisie. Deze informatie kan vervolgens worden betrokken bij het afronden van de Omgevingsvisie.

De concept-Omgevingsvisie en het MER worden gezamenlijk ter inzage gelegd. Eenieder kan hierop een zienswijze indienen. Op basis van de reacties kunnen de Omgevingsvisie en het MER worden aangepast. Daarna volgt de formele vaststelling.

3 Te onderzoeken vergezichten

In het proces om te komen tot de Omgevingsvisie worden de hoofdpogaven en beleidskeuzes in enkele vergezichten gebundeld. In het MER worden de vier vergezichten voor de Omgevingsvisie beoordeeld en worden de aandachtspunten voor de verdere uitwerking in beeld gebracht. Het doel is om in Deel A van het MER te trechteren van vier vergezichten naar een *best case scenario*: de Kern van de Visie (in m.e.r.-termen: het voorkeursalternatief) waar de meest gewenste elementen van de vier vergezichten in verweven zitten en zijn beoordeeld op milieueffecten. In hoofdstuk 4 wordt verder ingegaan op de precieze aanpak van het MER.

In dit hoofdstuk worden de vier vergezichten die in het MER worden beoordeeld kort toegelicht. In de vergezichten zijn de grotere vraagstukken en dilemma's voor gemeente De Bilt opgenomen. Het idee is dat de vergezichten alle hoeken van het speelveld beslaan, om zo een brede dialoog te kunnen voeren. Op deze manier worden zoveel als mogelijk de extremen, en juist de effecten van die extremen in het MER in beeld gebracht (zie [Figuur 3-1](#)).

Figuur 3-1: De vier vergezichten die de hoeken van het speelveld markeren (Bron: Koersnotitie Omgevingsvisie De Bilt 2040, 2021).

De paragraaf hierna gaat in op de onderdelen van de Omgevingsvisie die voor alle vergezichten sowieso gelijk zijn. Deze maken onderdeel uit van de voorlopige koers en worden ook als zodanig opgenomen in de Koersnotitie (alsmede de Dialoognotitie). In paragraaf 3.2 zijn de kenmerken per vergezicht opgenomen.

3.1 Voorlopige koers

Uit de eerste Maand van de Leefomgeving zijn ambities naar voren gekomen waar overeenstemming over lijkt te zijn. Deze ambities zijn opgenomen in de voorlopige koers. Ongeacht het vergezicht zijn deze ambities onderdeel van de Omgevingsvisie. In de voorlopige koers zijn de volgende kernkwaliteiten van de gemeente De Bilt opgenomen:

- Samenspel van cultuurhistorie en natuurlijke landschappen.
- Prettige, groene en sociale leefomgeving.
- Hoogwaardige economie.
- Onderdeel van de metropoolregio Utrecht.

Over een deel van de opgaven die spelen binnen de gemeente lijkt al een gezamenlijk beeld over de ambities en doelen te zijn ontstaan. Deze ambities zijn samengebracht in de Koersnotitie als voorlopige koers. De voorlopige koers wordt hieronder kort toegelicht. Voor een verdere en complete uitwerking van de voorlopige koers wordt verwezen naar de 'Koersnotitie Omgevingsvisie De Bilt 2040'⁴.

Landschap, landbouw en natuur

- Ontwikkeling in het buitengebied zijn enkel mogelijk wanneer deze goed worden ingepast in het landschap. Uitgangspunt is dat landschappelijke structuren, archeologische waarden, en cultuurhistorisch waardevolle objecten, elementen en monumenten zichtbaar blijven (en waar mogelijk worden hersteld).
- Er wordt ingezet op een goede recreatieve toegankelijkheid in combinatie met de beleving van de groenblauwe structuren en cultuurhistorie zoals de Utrechtse Heuvelrug, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de landgoederen.
- Buiten de kernen zijn Natura 2000-gebieden en onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland aanwezig. Deze gebieden zijn en blijven beschermd, waarbij significant negatieve effecten worden opgesloten. De biodiversiteit wordt verder versterkt, zowel binnen als buiten de kernen.
- In 2050 moet de landbouw, als onderdeel van de noodzakelijke verduurzaming van onze voedselproductie- en consumptie, circulair zijn. Het beleid in de voorlopige koers is erop gericht de omslag naar een duurzame landbouw waar mogelijk te bevorderen. De mogelijke invulling hiervan is onderdeel van de uitersten van het speelveld. In deze transitie is het economisch perspectief van de bedrijven een belangrijk aandachtspunt. Bij vrijkomende agrarische bebouwing bieden we onder voorwaarden in ieder geval ruimte aan natuurinclusieve, kleinschalige woonvormen.

Bodem, water en klimaatadaptatie

- De gemeente De Bilt sluit zich aan bij de ambities van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Hiermee wordt schade van wateroverlast, hitte, langdurige droogte en overstromingen zoveel mogelijk beperkt. Op deze manier wil de gemeente De Bilt de ambitie behalen voor een klimaatbestendige en waterrobuuste gemeente.

---

⁴ Kuiper Compagnons; De koers en het speelveld van de fysieke leefomgeving; juli 2021

Wonen

- Er wordt passende ontwikkelruimte geboden voor de woningbouwopgave. De binnenstedelijke mogelijkheden voor transformatie / herstructurering en inbreiding worden in ieder geval op duurzame wijze benut.

Economie

- De Bilt zet in op het ontwikkelen van een hoogwaardig en kennisintensieve economie.
- Bedrijventerreinen: Er wordt in ieder geval ruimte geboden voor de doorontwikkeling van de life-science-as. Daarnaast wordt de groei van ZZP'ers gefaciliteerd door een goede digitale infrastructuur en flexwerk-bedrijfsverzamelgebouwen. Op de bedrijventerreinen zet de gemeente De Bilt in op herstructurering, verduurzaming en efficiënter gebruik. Daarnaast zet de gemeente in op de transformatie van verouderde kantoorpanden naar wonen. Ook is de transitie naar een circulaire economie een belangrijk uitgangspunt.
- Voorzieningen: (lokale) Detailhandel en horeca wordt geconcentreerd in bestaand winkelgebied. De centrumgebieden worden compacter, aantrekkelijker gemaakt met een goede mix aan functies. De vrijgekomen winkelruimte aan de randen en aanloopstraten worden benut voor transformatie naar wonen.

Energie

- Energiebesparing: Er wordt gericht op isoleren en gebruik gemaakt van duurzame warmte en elektriciteit. Daarmee moet de gemeente De Bilt in 2050 volledig van het aardgas af zijn.
- Duurzame energieopwekking: In de voorlopige koers zet de gemeente De Bilt in op zonnepanelen op daken. Het faciliteren van grootschalige opwekking vindt alleen plaats wanneer dit een bottom-up initiatief is, er draagvlak voor is, landschappelijk goed kan worden ingepast en de opbrengst ten goede komt aan de gemeenschap. Met als doel om in 2030 in Nederland 70% van alle elektriciteit uit hernieuwbare bronnen op te wekken.
- Mobiliteit: In 2050 is de mobiliteit emissieloos.
- Gezondheid, milieu en veiligheid
  - Milieu en gezondheidsbescherming: Een schoon milieu, een goede gezondheid en een hoge veiligheid moet kunnen worden gegarandeerd.
  - Positieve gezondheid: De gemeente De Bilt zet in op een gezonde en veilige woonomgeving voor alle inwoners, waarin iedereen betrokken is en in staat is om mee te doen. Positieve gezondheid staat centraal in de voorlopige koers. Bij de aanpak van gezondheidsproblemen wordt gekeken naar de achterliggende problematiek. De gemeente De Bilt sluit ook aan op de regionale speerpunten voor een gezonde leefomgeving, waarbij de openbare ruimte bijdraagt aan een gezonde leefstijl door uitnodiging voor beweging en ontmoeting.

Mobiliteit

- Duurzaam: In 2050 is de mobiliteit emissieloos en van hoge kwaliteit.
- Veilig: De gemeente De Bilt zorgt voor een verkeersveilige omgeving met als doel om in 2050 nul verkeerslachtoffers te hebben, volgens de landelijke doelstelling.
- Netwerk: De verkeersinfrastructuur is in evenwicht. Daar waar harder gereden wordt dan 50 km per uur zijn autowegen gescheiden van voet- en fietspaden.

- Voor iedereen: Mobiliteit in gemeente De Bilt is beschikbaar en toegankelijk voor iedereen. Voor elke doelgroep worden passende alternatieven geboden om zich te kunnen verplaatsen.

Gezondheid, milieu en veiligheid

- Milieu en gezondheidsbescherming: De gemeente zorgt voor een schoon milieu, en een hoog veiligheidsniveau. Ook een goede gezondheid staat centraal in het beleid van de gemeente.
- Positieve gezondheid: een gezonde en veilige woonomgeving voor alle inwoners, waar iedereen betrokken is en kan meedoen is het uitgangspunt van de omgevingsvisie. De openbare ruimte draagt daarnaast bij aan een gezonde leefstijl en nodigt uit om te sporten, te bewegen en te ontmoeten.

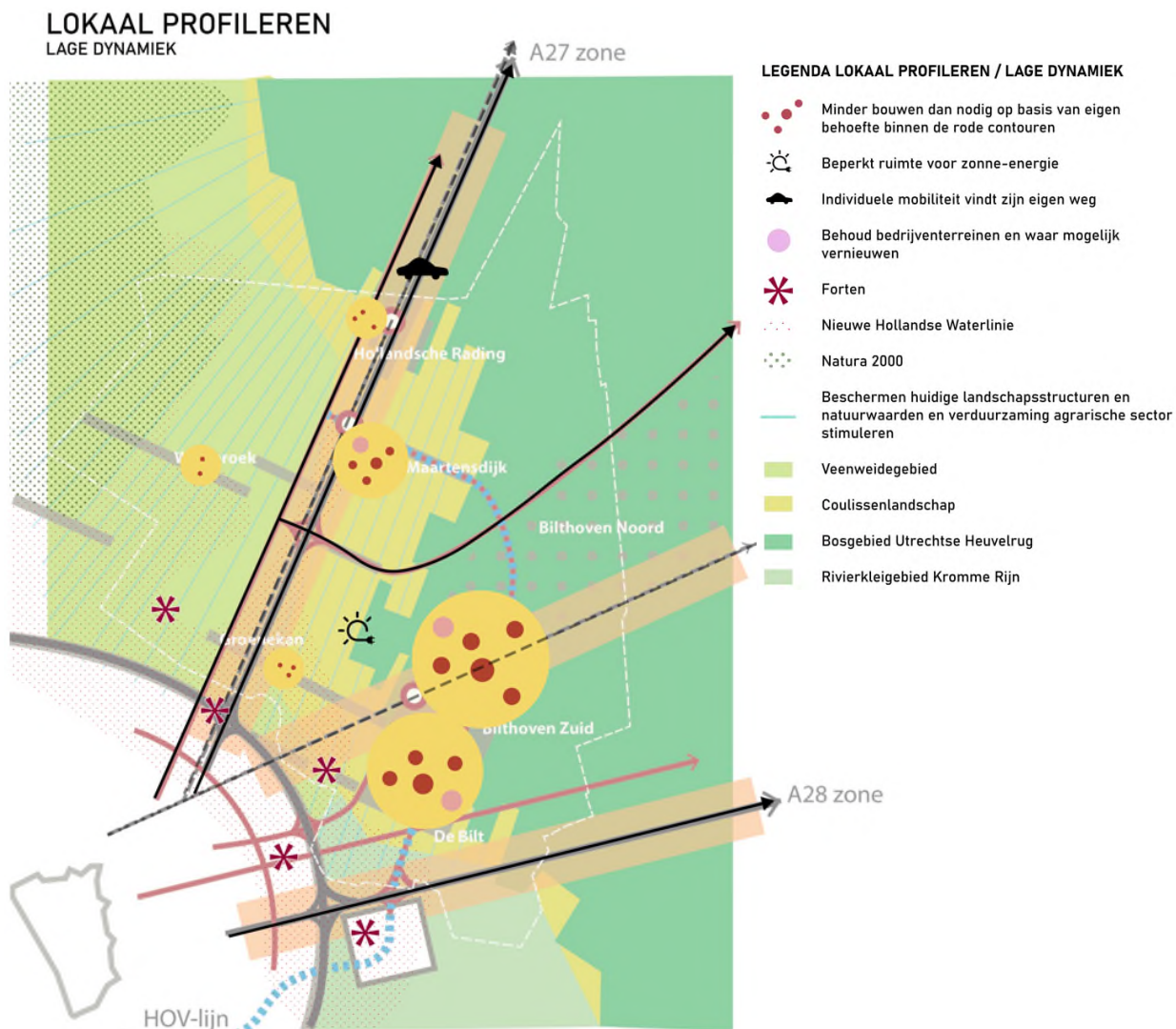
In Deel A van het MER (zie paragraaf 4.3) vindt een toetsing plaats op basis van de vergezichten en de voorlopige Koers. Vervolgens wordt het voorkeursalternatief uitgewerkt in de Kern van de Visie. Hiervan vindt de toetsing plaats in Deel B van het MER (zie paragraaf 4.4). Het voorkeursalternatief is in dezen een nieuw vijfde alternatief, waarin elementen uit de vier vergezichten zijn verweven.

3.2 Kenmerken van de te toetsen vergezichten

Vergezicht 1: Lokaal profileren – Lage dynamiek

Dit vergezicht zet in op het behoud van de authentieke kwaliteit. Er is een sterke focus op het behouden van groen, het eigen karakter en de identiteit van het landschap en van de kernen. Ontwikkelingen zijn organisch en duurzaam en gericht op het versterken van de kwaliteit, eigenheid en de zelfvoorziening van de gemeente De Bilt. De volgende kenmerken zijn van toepassing op dit vergezicht:

- **Wonen:** minder bouwen dan nodig voor de eigen behoefte (constant inwonertal), alleen binnen de rode contouren. Initiatieven ondersteunen die passen in het DNA van de dorpen en de landschappelijke/cultuurhistorische elementen en natuurwaarden behouden of versterken.
- **Economie:** behoud en waar mogelijk kwalitatieve verbetering van de huidige bedrijventerreinen. Geen nieuw€ bedrijventerrein(en).
- **Buitengebied:** Bescherming van natuur en landschap en het verduurzamen van de agrarische sector stimuleren.
- **Energie:** beperkt ruimte voor zonne-energie in het landschap en geen windenergie; regio/landelijk levert het ontbrekende deel van de eigen energiebehoefte.
- **Mobiliteit:** individuele mobiliteit vindt zijn eigen weg.

Figuur 3-2: Vergezicht 1.

Vergezicht 2: Lokaal profileren – Hoge dynamiek

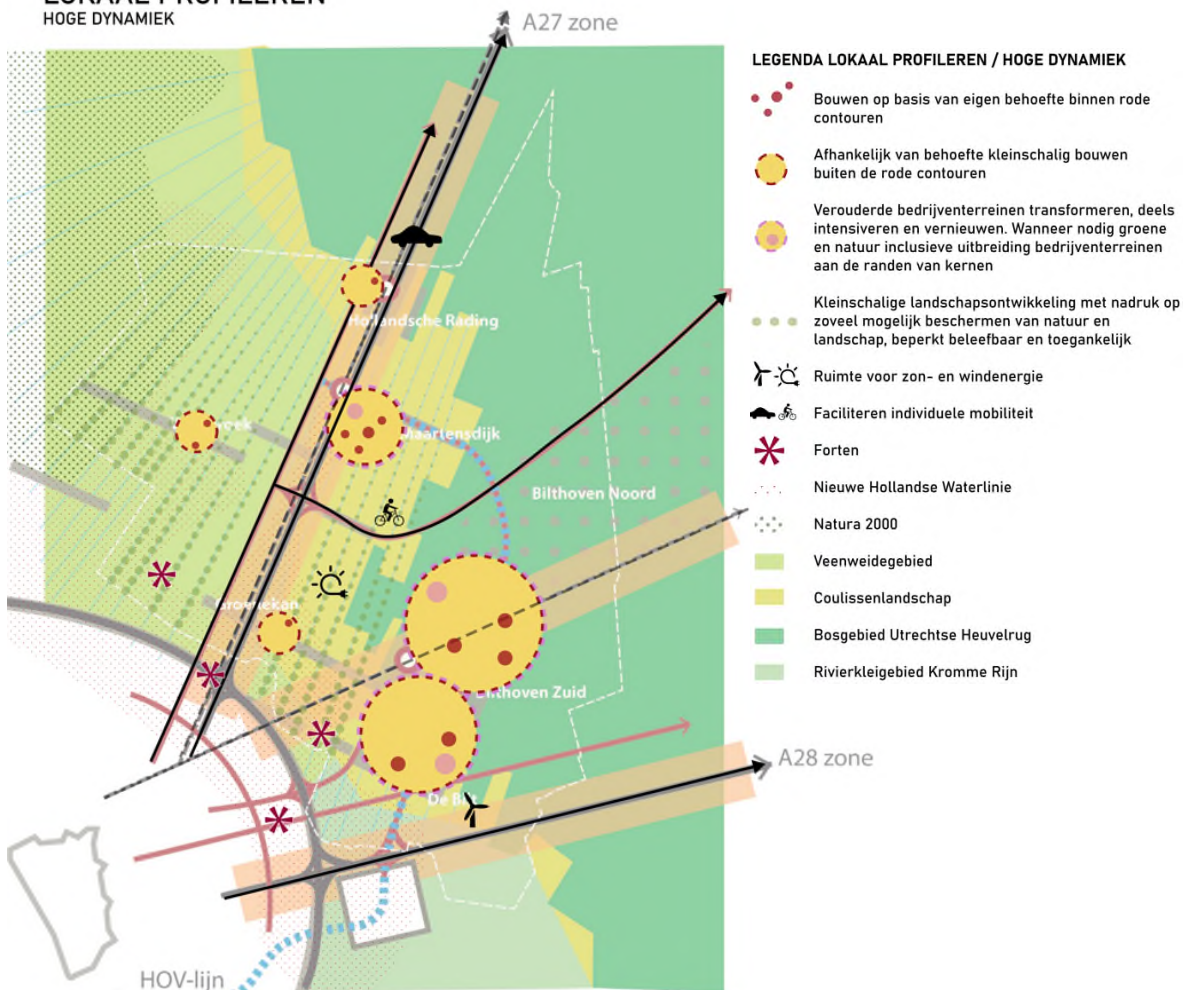
Vergezicht 2 zet zoveel mogelijk in op behoud van de identiteit en het karakter van De Bilt, maar heeft daarnaast ook een sterke focus op vitaliteit. De Bilt richt zich in dit vergezicht op de inrichting van het groene landschap, en het versterken van de natuur en transitie naar de kringlooplandbouw. In de verschillende dorpen wordt gericht op de leefbaarheid. De volgende kenmerken zijn van toepassing op dit vergezicht:

- **Wonen:** Per dorp bouwen op basis van de eigen behoefte (migratiesaldo-o), zoveel mogelijk binnen de rode contouren. Afhankelijk van de behoefte en mogelijkheden per dorp, ruimte voor kleinschalig en natuurinclusief bouwen buiten de contouren met een goede landschappelijke inpassing.
- **Economie:** verouderde bedrijventerreinen deels intensiveren en vernieuwen. Wanneer nodig groene en natuur inclusieve uitbreiding bedrijventerreinen aan de randen van kernen, met ene goede landschappelijke inpassing.

- **Buitengebied:** nadruk op zoveel mogelijk beschermen van natuur en landschap. in dit kader zetten we sterk in op de transitie naar natuurinclusieve, kringlooplandbouw. Het landschap is beperkt beleefbaar en toegankelijk voor recreanten.
- **Energie:** extra ruimte voor zon- en windenergie om in de eigen energiebehoefte te voorzien.
- **Mobiliteit:** betere facilitering van individuele mobiliteit.

LOKAAL PROFILEREN

HOGE DYNAMIEK

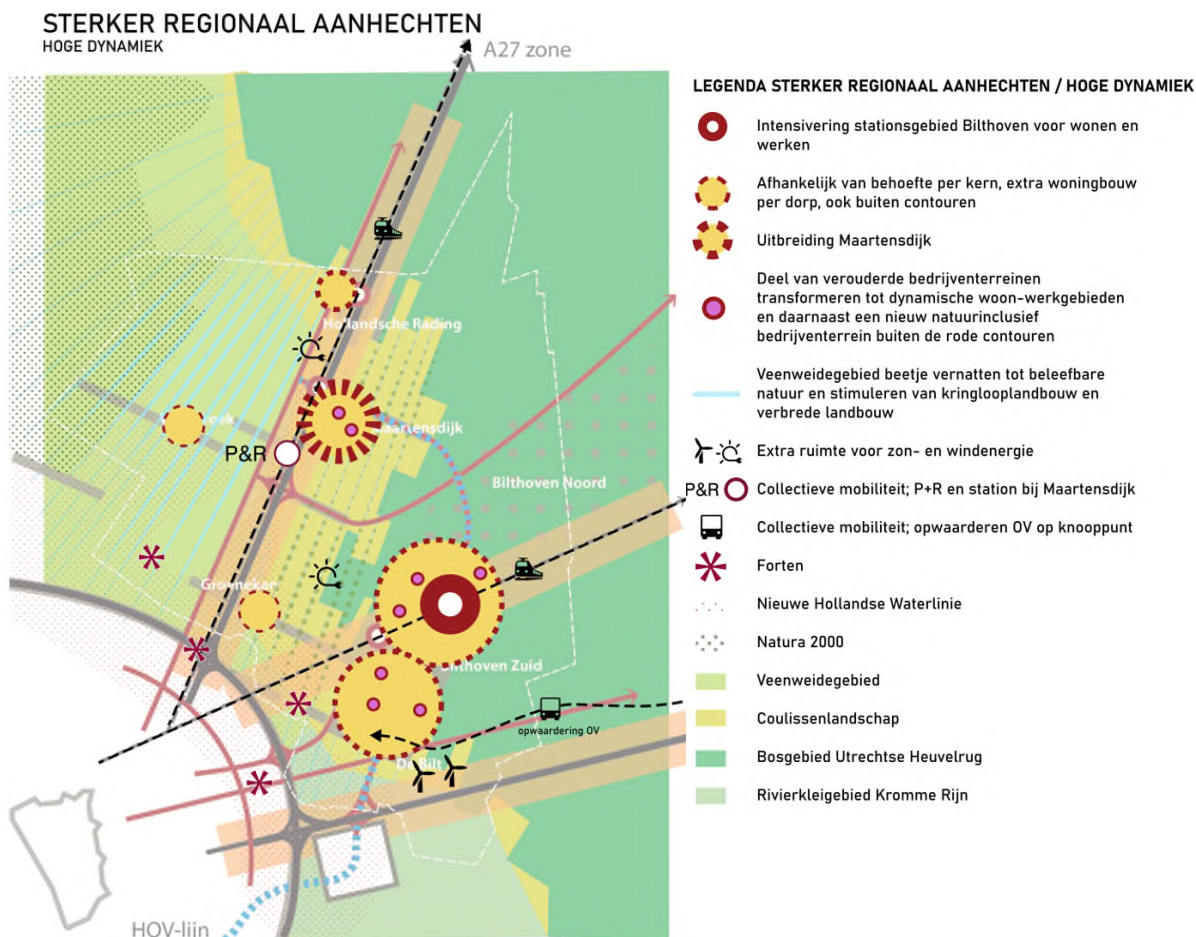
Figuur 3-3: Vergezicht 2.

Vergezicht 3: Sterker regionaal aanhechten – Hoge dynamiek

Het derde vergezicht is de gemeente De Bilt als een herkenbaar onderdeel van de Utrechtse metropoolregio. Er wordt aandeel genomen in het oplossen van grote, regionale opgaven zoals ruimte voor wonen en werken en de regionale energiestrategie. Daarnaast is er ruimte voor een kleinstedelijk karakter op enkele specifieke locaties. De volgende kenmerken zijn van toepassing op dit vergezicht:

- **Wonen:** aandeel nemen in bouwopgave van de regio met ruimte voor veel woonvormen voor diverse doelgroepen. Intensivering stationsgebied Bilthoven als woon-werkgebied en stevige uitbreiding bij Maartensdijk. Daarnaast extra woningbouw per dorp, ook buiten de contouren met een goede landschappelijke inpassing, om onder andere de vitaliteit van het dorp te stimuleren.
- **Economie:** een deel van de verouderde bedrijventerreinen transformeren tot dynamische woon-werkgebieden. Andere verouderde bedrijventerreinen vernieuwen en intensiveren. Een gezamenlijk nieuw groen en natuurinclusief bedrijventerrein buiten de rode contour (goed landschappelijk ingepast) voor alle dorpen voor de eigen groei en uitplaatsing van bedrijven uit alle dorpen.
- **Buitengebied:** veenweidegebied deels vernatten tot beleefbare natuur en verbinden met regionale ecologische structuren. Stimuleren kringlooplandbouw met ruimte voor verbrede landbouw op het gebied van recreatie en natuur- en landschapsbeheer.
- **Energie:** extra ruimte voor zon- en windenergie voor de eigen energiebehoefte en opvang van een deel van de energiebehoefte van de regio.
- **Mobiliteit:** collectieve mobiliteit; hoogwaardig OV, extra geconcentreerd op knooppuntlocaties. Minder ruimte voor parkeren in het straatbeeld.

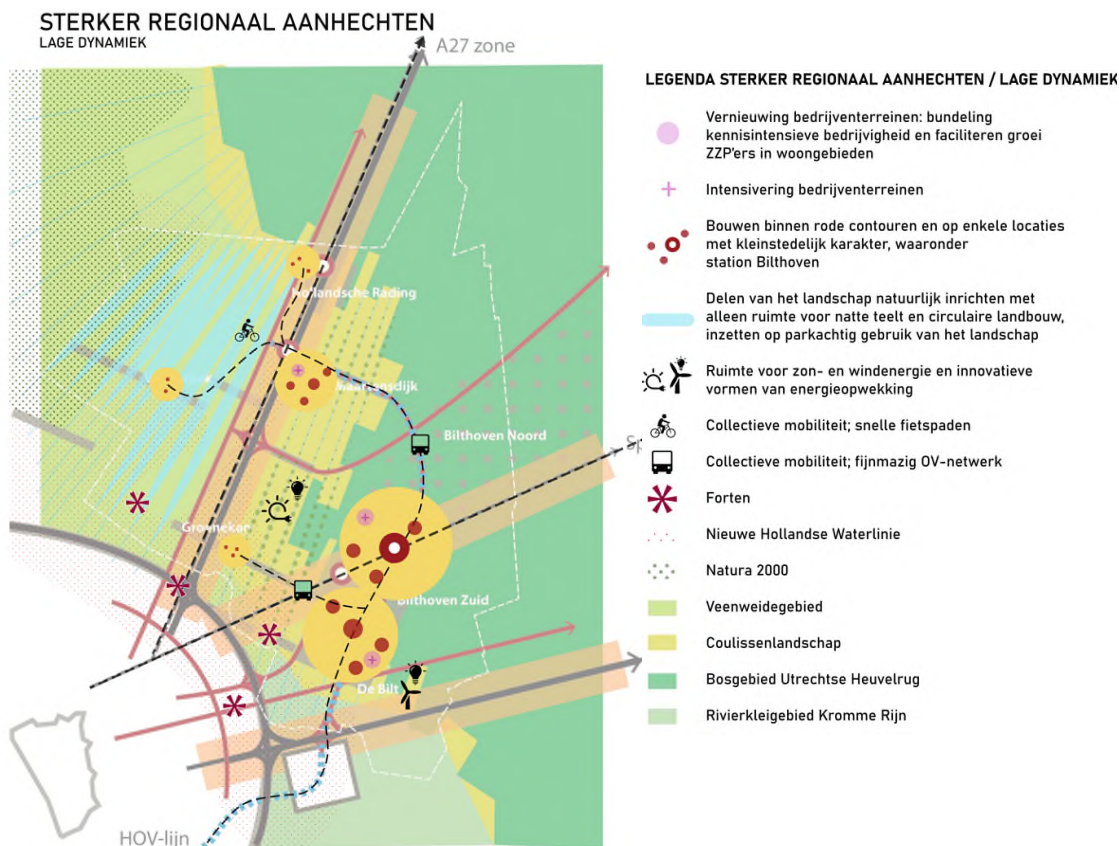

Figuur 3-4: Vergezicht 3.

Vergezicht 4: Sterker regionaal aanhechten – Lage dynamiek

Het laatste vergezicht zet ook in op de aanhechting met de regio, maar met een lagere dynamiek. Deze is echter specifiek gericht op het beleefbaar maken van het natuurlijke landschap voor de eigen inwoner en recreanten uit de regio. Daarnaast profileert De Bilt zich als kleinschalig kennisintensief gebied met bedrijvigheid. De volgende kenmerken zijn van toepassing:

- **Wonen:** bouwen binnen de contouren, op basis van de eigen behoefte (migratiesaldo-0). Op enkele zorgvuldig gekozen locaties in de dorpen kiezen we voor bouwen met een kleinstedelijk karakter.
- **Economie:** vernieuwing bedrijventerreinen, door profilering in de regio met vorming slimme dorpen (krachtbundeling kennisintensieve bedrijven, hoogopgeleide beroepsbevolking en aantrekken zzp'ers). Faciliteren groei zzp'ers in woongebieden.
- **Buitengebied:** delen van het landschap natuurlijk inrichten (volledig vernatten) en verbinden met regionale ecologische structuren. We zetten in op parkachtig gebruik van het landschap – beleefbaar, recreatief en educatief. Meer recreatieve voorzienige, routes en knooppunten om het landschap goed toegankelijk te maken. Daarnaast alleen ruimte voor natte teelt en circulaire, natuurinclusieve landbouw in het veenweidegebied.
- **Energie:** extra ruimte voor zon- en windenergie en voor innovatieve alternatieven vormen van energieopwekking om in de eigen energiebehoefte te voorzien.
- **Mobiliteit:** collectieve mobiliteit samen met slimme aanpak doorstroming parkeren.

Figuur 3-5: Vergezicht 4.

4 Aanpak van het MER

Dit hoofdstuk beschrijft de beoordeling van de vergezichten en het voorkeursalternatief (Kern van de Visie).

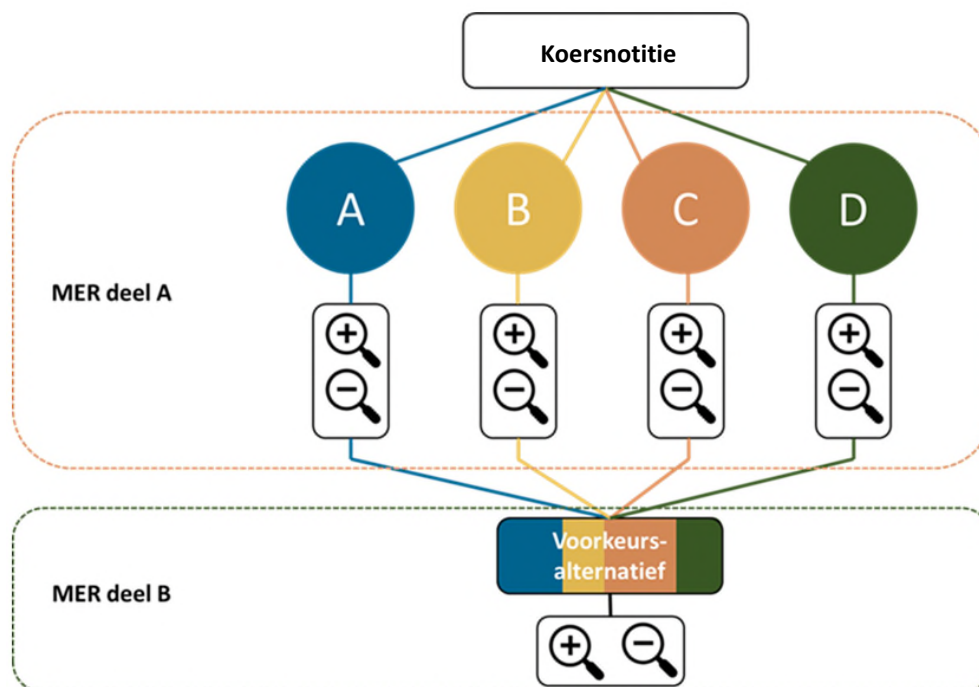
4.1 Reikwijdte van het MER

In het MER wordt gekeken naar de gevolgen tot 2040. Dit is ook de planhorizon voor de Omgevingsvisie. Het plangebied van het MER komt overeen met dat van de Omgevingsvisie, namelijk het volledige grondgebied van de gemeente De Bilt. Wanneer de gevolgen van het omgevingsbeleid groter zijn dan de gemeentegrenzen, kan het studiegebied in het MER groter zijn. Stikstofdepositie reikt bijvoorbeeld verder dan de grenzen van het plangebied waardoor de effecten ook op een groter schaalniveau in beeld worden gebracht.

4.2 Detailniveau van het MER

Twee beoordelingsfasen

Het MER is een hulpmiddel voor het maken van keuzes in de Omgevingsvisie en zorgt ervoor dat het belang van de fysieke leefomgeving integraal wordt meegewogen in de totstandkoming van de Omgevingsvisie. Het MER wordt in dit proces ingezet als een ontwerpend MER (zie figuur 4-1 en de toelichting op de volgende pagina). Het ontwerpende onderdeel houdt in dat op basis van diverse vergezichten (alternatieven) milieueffecten in beeld wordt gebracht. Aan de hand hiervan kunnen gedegen keuzes gemaakt worden over de op te nemen visie in de Omgevingsvisie.

Figuur 4-1: Schematische weergave van de aanpak van het MER.

In het MER wordt de impact van de in hoofdstuk 3 beschreven vergezichten⁵ onderzocht. Vervolgens kunnen in de Omgevingsvisie goed overwogen keuzes worden gemaakt die leiden tot een voorkeursalternatief dat wordt opgenomen in de Kern van de Visie. Ook de impact van het voorkeursalternatief wordt vervolgens in het MER beoordeeld. De beoordeling in het MER vindt dan ook in twee fases plaats. In de eerste fase worden de vergezichten beoordeeld (MER deel A). Dit leidt tot keuzes en integratie van diverse beleidsopties. Mede op basis van de effecten stelt de gemeente De Bilt de Kern van de Visie vast. In de tweede fase (MER deel B) vindt vervolgens de beoordeling van deze Kern van de Visie (het voorkeursalternatief) plaats.

4.3 MER deel A

In Deel A van het MER worden de vergezichten beoordeeld op basis van het beoordelingskader. Daarbij wordt gekeken naar de impact die de vergezichten hebben op de fysieke leefomgeving. Aan de hand van de beoordeling van de vergezichten kunnen vervolgens strategische keuzes worden gemaakt in de Omgevingsvisie. Het MER deel A geeft een onderbouwing voor het maken van de keuzes.

Beoordelingskader

De beoordeling van de vergezichten gebeurt aan de hand van het beoordelingskader weergegeven in Tabel 4-1.

Tabel 4-1: Beoordelingskader.

Beoordelingsthema	Indicator	Beoordelingsmethode
Bodem, water en klimaatadaptatie	Impact op bodemkwaliteit	Kwalitatief
	Impact op bodemdaling	Kwalitatief
	Impact op waterveiligheid	Kwalitatief
	Impact op oppervlaktewater	Kwalitatief
	Impact op grondwater	Kwalitatief
	Mate van wateroverlast	Kwalitatief
	Mate van optreden van het hitte-eilandeffect	Kwalitatief
	Mate van droogtestress	Kwalitatief
Natuur, groen en biodiversiteit	Impact op Natura 2000-gebieden	Kwalitatief/kwantitatief
	Impact op NNN-gebieden	Kwalitatief
	Impact op gemeentelijke groenstructuren	Kwalitatief
	Impact op Wettelijk beschermde soorten	Kwalitatief
	Impact op biodiversiteit	Kwalitatief
Landschap, archeologie en cultuurhistorie	Aantasting van landschappelijke waarden	Kwalitatief
	Aantasting van archeologische waarden	Kwalitatief
	Aantasting van cultuurhistorie en erfgoed	Kwalitatief
Energie	Potentie voor energiebesparing	Kwalitatief/kwantitatief
	Potentie voor energieopwekking (incl. RES-opgave)	Kwalitatief/kwantitatief
	Impact van potentiële opweklocaties	kwalitatief
Wonen	Impact potentiële woningbouwlocaties op de leefomgeving	Kwalitatief
	Diversiteit in type woningen (koop/(sociale)huur, grondgebonden/appartement)	Kwalitatief/kwantitatief
Sociaal domein	Impact op sociale inclusiviteit	Kwalitatief
	Mate van sociale betrokkenheid en cohesie	Kwalitatief
	Impact op de sociale veiligheid	Kwalitatief
Milieu en gezondheidsbescherming	Impact op luchtkwaliteit	Kwalitatief/kwantitatief
	Impact op geluidhinder	Kwalitatief/kwantitatief

⁵ In de Omgevingsvisie wordt gesproken over vergezichten i.p.v. alternatieven.

	Impact op geurhinder	Kwalitatief
	Impact op lichthinder	Kwalitatief
	Impact door endotoxinen en zoönose	Kwalitatief
	Impact op de externe veiligheid	Kwalitatief
Gezondheidsbevordering	Impact op de beweegvriendelijkheid van de leefomgeving	Kwalitatief
	Impact op de leefstijl	Kwalitatief
Mobiliteit en bereikbaarheid	Bereikbaarheid van wegverkeer	Kwalitatief/kwantitatief
	Bereikbaarheid van openbaar vervoer	Kwalitatief
	Bereikbaarheid van langzaam verkeer	Kwalitatief
	Verkeersveiligheid	Kwalitatief
	Impact verduurzaming mobiliteit	Kwalitatief
	Impact op de modal shift	Kwalitatief/kwantitatief
Economie en werkgelegenheid	Aandeel werkgelegenheid	Kwalitatief/kwantitatief
	Aandeel typologie werkgelegenheid	Kwalitatief
	Aandeel typologie voorzieningen	Kwalitatief
	Aandeel landbouwareaal en intensiteit landgebruik	Kwalitatief
	Aandeel recreatie en toerisme	Kwalitatief

Wijze van onderzoek en beoordeling

De beoordeling vindt plaats per thema van het beoordelingskader en aan de hand van de indicatoren. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van kengetallen en andere kwantitatieve methoden om effecten door te kunnen rekenen. Wanneer dit niet nodig is (of informatie ten dele ontbreekt) wordt het milieuaspect kwalitatief beschouwd. Een mogelijke toekomstige onderzoekslast of doorrekening wordt dan als aanbeveling op het eind van het MER opgenomen. Afhankelijk van het thema zal het abstractieniveau verschillen maar dit wordt afgestemd op het abstractieniveau van de te maken keuzes.

Voor de beoordeling van de vergezichten wordt een dashboard gebruikt. In deze dashboards wordt per beoordelingsthema, en bijbehorende indicatoren een beoordeling gegeven door hieraan een waarde te verbinden. Dit gebeurt volgens onderstaande scorebalk.

Figuur 4-2: Dashboard scorebalk.

De score kan variëren van zeer negatief tot zeer positief en wordt gegeven ten opzichte van de referentiesituatie: de situatie in de toekomst, zonder nog te maken keuzes in de Omgevingsvisie.

Een neutrale beoordeling wordt gegeven wanneer een vergezicht of keuze geen wezenlijke impact heeft op het betreffende beoordelingsthema (ten opzichte van de referentiesituatie).

Doormiddel van dashboards kunnen de scores overzichtelijk worden weergegeven en vergeleken. Dit helpt de gemeente bij het maken van keuzes in de Omgevingsvisie, kan worden gebruikt bij de toekomstdebatten en helpt bij het voeren van gesprekken met de samenleving. Een voorbeeld van een dashboard is weergegeven in [Figuur 4-3](#).

Milieu en gezondheidsbescherming

Figuur 4-3: Voorbeeld voor dashboard beoordeling vergezichten.

Dialognotitie

De resultaten van de beoordeling van de vergezichten landen in de Dialognotitie. Hiermee kan de inhoudelijke discussie over de vergezichten in de gemeente worden gevoed tijdens de toekomstdebatten. In het MER Deel A worden dus de milieueffecten van deze vergezichten in beeld gebracht. Vervolgens is de gemeente aan zet om te bepalen welke elementen uit de vergezichten zij geschikt acht voor de uiteindelijke Kern van de Visie. Politieke of financiële afwegingen kunnen bij het maken van deze strategische keuzes uiteraard een rol spelen.

4.4 MER deel B

Toetsing van de Kern van de Visie

De gemaakte strategische keuzes landen in de Kern van de Visie (het Voorkeursalternatief). Het is denkbaar dat bepaalde elementen uit de vier vergezichten goed scoren, en dat andere elementen minder positief scoren. Het voorkeursalternatief wordt in deel B van het MER eveneens beoordeeld op onder andere samenhang tussen de indicatoren en de verschillende beoordelingsthema's, en legt de basis voor de visie in de Omgevingsvisie.

De beoordeling van het voorkeursalternatief kan vervolgens worden betrokken bij het afronden van het ontwerp-Omgevingsvisie. Het ontwerp-Omgevingsvisie bevat dan ook de beleidsmatige en bestuurlijke keuzes op basis van de analyse van het voorkeursalternatief.

Het voorkeursalternatief wordt eveneens via dezelfde methodiek als hierboven beschreven beoordeeld (zie ook figuren 4-1 en 4-2 voor voorbeelden hiervan). Zo is in één oogopslag te zien hoe het voorkeursalternatief (de Kern van de Visie) scoort ten opzichte van de vier onderzochte vergezichten.

Spelregels (en eventueel nader te maken keuzes)

Op basis van de beoordeling van het voorkeursalternatief volgen aanbevelingen en (randvoorwaardelijke) spelregels. Deze aanbevelingen worden gedaan voor de gemeente en voor ontwikkelende partijen. Door deze spelregels in acht te nemen committeert de gemeente zich aan de visie en ambities van de Omgevingsvisie.

Mitigerende spelregels en optimaliserende maatregelen zijn niet betrokken bij de initiële effectbeoordeling, maar als deze leiden tot een andere beoordeling is dit expliciet per spelregel of optimaliserende maatregel aangegeven. Waar mogelijk negatieve omgevingseffecten optreden die niet te mitigeren zijn met spelregels (bijvoorbeeld bij de precieze positionering van windturbines), moet een nadere keuze in de toekomst worden gemaakt. Dit MER zet deze nader te maken afwegingen op de agenda.

Monitoring

Door de effecten van het beleid te monitoren, kan tijdig worden bijgestuurd wanneer negatieve milieueffecten optreden. In het MER wordt dan ook afgesloten met een aanzet voor de belangrijkste te monitoren indicatoren van het beoordelingskader.

4.5 Afronding m.e.r.-procedure

Het ontwerp-Omgevingsvisie en het MER (delen A en B) worden vervolgens gezamenlijk ter inzage gelegd. Eenieder heeft dan de gelegenheid om een zienswijze in te dienen op deze stukken. Op basis van deze reacties kunnen de Omgevingsvisie en het MER worden aangepast. Daarna volgt de formele vaststelling. Gelijktijdig met de terinzagelegging van de ontwerp-Omgevingsvisie en het MER wordt ook de Commissie voor de m.e.r. aangeschreven om een toetsingsadvies op het MER uit te brengen.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al bijna 70 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK ALMERE
Postbus 10044
1301 AA ALMERE
T. 06-55494890
E. tim.artz@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl

Copyright © 2021

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.